

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Iconele

in

biserica noastră.

Scriitori chemați și vrednici de credință susțin, că chiar aluatul, din care s'a plămădit poporul român, a cuprins mulțime de elemente creștine. E și foarte natural a admite această, când — după mărturisirile mai ales ale lui *Plinius* cel tiner — scim, că pe timpul împăratului Traian creștinii erau atât de numeroși în împărăția romană, încât umpleau orașele și satele. Dintr-o vreme mulți au venit în Dacia și au contribuit la încreștinarea tuturor coloniștilor, tocmai pe timpul, când era în formațiune noul popor de viță latină.

Nu-i mirare deci, dacă poporul român a ținut și ține cu așa statornicie și răbdare la biserica sa, la legea sa, pentru-că acesta s'a născut de-odată cu el, ca neam separat, și pentru aceea o și numesc *lege românească*.

Alipirea față de această divină instituție a arătat-o poporul român, pe lângă morțișă aderare la neschimbatele ei dogme și învățături, și prin deosebita îngrijire de casa Domnului, de edificiile bisericesci. Bisericile române din părțile, unde românii au avut și zile senine, întăresc spusele noastre.

Nisurice de înzestrare și împodobire a bisericilor a produs atât în orient cât și în apus în cadrele generale ale artelor ramificațiuni speciale cu timbru bisericesc. Intre aceste un loc de frunte îl ocupa *pictura creștină*, un mijloc, care pe lângă cântarea bisericăscă, este mai în stare a ne aprofa înădă, în meditațiuni evlavioase și a ne ridica mintea și inima la Dumnezeu și la persoanele, cari au fost modele și virtuți creștinesci.

Cine cunoște țeri ortodoxe, acela va trebui se admită, că pictura formează punctul de culminațiune în biserică țeri.

Precum în alte privințe, așa și cu privire la icône este diferență între biserică ortodoxă și cea apusană. Preste tot în Occident se pune pond pe

grandiositatea bisericilor, pe mărirea lor, pe când cele din Orient sunt mult mai mici, dar apoi sunt și mai multe.*)

În privința podóbelor însă sunt adevărate monumete, adevărate mărgăritare de frumusețe.

Mai nainte erau bisericile orientale în întreg interiorul lor dela socli până la cupole pictate cu frescuri ori acoperite cu feliurite mosaicuri.

Asemenea pictură, fresce uneori foarte primitivă, aflăm și în bisericile noastre vechi, de lemn, pe unde acelea mai sustau.**)

Asădici pictura s'a mai redus și s'a măginit mai mult la icône.***)

S'au redus în întreg Orientul mulțimea figurilor pictate, dar nu s'au redus prescripțiile stricte întru desemnarea și pregătirea lor. În această privință pictorul ortodox se bucură de puțină libertate, din contra putem afirma, că e absolut supus tradițiunilor și prescripțiilor canonice. Artistul ortodox sau grecesc e liber în executare, în partea tehnică, dar ideea, concepțiunea, sau invențiunea icônei aparține teologilor, sântilor părinți ai bisericii catolice.

*) În București sunt și acum la v'r'o 116 biserici, cu toate că multe s'au străformat, și cea mai frumoasă dintre ele „Domnița Balașa” este relativ foarte mică. derimate în urma vremurilor resboinice trecute. Catedrala veche are pe din lăuntru 11 m. în lungime, 6 m. 25 cm. lățime și 7 m. în înălțime. Cea mai mare, numită Kamkara, este 13 m. lungă și 11 lată, pe când așa numita „capela sântă” din Paris pe din afară e 37 m. lungă și 16 m. lată și 37 m. înălță.

Bisericile orientale din Salamis, Salonichi, Constantinopol și mai ales cele de pe muntele Atos sunt mai măreșore, dar apoi față de catedralele din Rheims, Amiens, Chartres, Paris etc. sunt numai nisce capele.

**) Cel puțin una din ele ar trebui păstrată în totă originalitatea ei, drept mărturie a trecutului nostru.

***) Biserica română nou zidită în Constantină a susținut acest orient al, căci este pictată în tot interiorul ei de pictorul Mirea. — Când am vedut-o, am rămas foarte mulțumit de impresiunea primită, mai ales că colorile naționale eșiau bine la iveală și da o înfățișare armonică.

Canonul următoriu, adus în al doilea sinod dela Nicea, indică dependența artistului bizantin:

„Structura icónelor nu este invenția pictorilor, ci prescripțiune legală aprobată și tradițiune a bisericii catolice; căci, ce se distinge prin vechime, este vrednic de venerațiune, — dice s. Vasilie. Acesta o mărturie, sesce vechimea însuși lucrului, și în vătura părinților noștri, cari sunt purtați de duchul sânt. etc.”

De-aci provine, că timpul și locul nu influențează pictura grecească. Iconele-mosaic, cari se află în Grecia, în biserică numită a Sântului Luca și cari, reprezintă Botezul Domnului, Rusaliile, Moisa și David sunt întocmai ca și frescurile corăspundătoare din biserică mănăstirei Cesariani de pe muntele Hymetus, deși cele dintâi sunt din veacul al X., ér cele din urmă din al XVII. Nu numai forma temintelor e preste tot și în toate timpurile asemenea, ci chiar și colora și desenul, de multeori și numărul crețelor și îndoiturilor este susținut.

Precât sunt de stricte prescripțiunile artei orientale în privința iconografiei bisericesci, pe atât este de mare anarhia, ce domnesce în biserică române de dincóce de Carpați. Aci am putea-o numi ignoranța, dacă nu am avea convingerea, că și sârăcia, și necesitatea de-a jertfi deocamdată pentru alte lucruri absolut de lipsă, au contribuit la crearea situațiunii, în care ne aflăm.

Ca să existe la noi pictori specialiști cu cunoscință de prescripțiile picturii ortodoxe, nici poveste. Pe alocurea se mai ivesce câte un cărpaci străin, care mănjesce cu absolută necunoscință icônele, ce se comandează fie pentru fruntare, fie pentru prapori etc. și cari adeseori se plătesc cu bani buni. Celor de dincóce de Carpați nu ni-au permis lipsele materiale a ne cresce un pictor special pentru trebuințele bisericilor noastre. cum au frații Bucovineni pe *Eug. Maximovici*, pe mult regretatul pictor arhidieceșan și

teologul *Epaminonda Bucevski**) care a reintrodus în biserică adevăratele forme și tipuri ale picturii eclesiastice bizantine, scoțind din us stilul corcit catolico-oriental, iscodit și încuibat de pictorii Galițieni *Paslawski, Folakowski* etc., mai ales prin efectul gădilitorului, ce-l face asupra laicilor și preoțimei neesperte, esagerarea lor în sculptură și auritură.

Chiar și altcum lăudatului măestru Arend îi face episcopul Hacman imputarea, că uneori icônele lui sunt un „amestec între executare corectă și necorectă, care vădesce ceva din ale bisericii rno-catolice.” E. Bucevski a îndreptat și greșilele acestuia.

Noi însă în lipsa de asemenea bărbați — am ajuns în aceea stare ridică, că atelierelor dela *Nicula* life-réză apróe toate icônele cu sfinți pentru bisericile române de ambele confesiuni. Pictorii acestor ateliere înse sunt atât de gentili, încât pentru câteva piule sunt în stare să facă la cutare sânt chiar și mai multe degete la o mână, decât câte indică anatomia, că poșede un om normal. De ochii și celelalte părți ale sfinților dela *Nicula* nici nu mai vorbim, căci de sigur nu

*) Ep. Bucevski a fost fiul unui preot român din Bucovina. A absolvat mai întâi turei. După absolvirea academiilor de teologie, ca unui specialist renumit, pictura bisericăscă. Primele sale lucrări merg în urma înaintășului său *Arend*, dar mai târziu a nimerit direcțiunea adevărată, restabilind succesiv unicit tip corect pentru iconastasele și icônele noastre. Lucrările sale cele mai perfecte, precum cele din Revna, Cadobeschi, Stupca etc. vor stóce și admirațiunea generațiilor viitoare, căci formează o nouă epocă de înflorire a artei noastre bisericăscă. Epocă stasul lucrat de el pentru biserică din Agram este culmea, la care și-a ridicat arta sa. Ep. B. s'a câștigat un merit și prin aceea, că a atras în Bucovina pre talentatul sculptor în lemn Pișlea, care a introdus forme mai corecte în arta sculpturii, ca cele de mai nainte esagerate. Repausatul metropolit al Bucovinei, care a cunoscut calitățile emintele ale lui E. B., a dispus a se reproduce în ulei 2 icône de-ale lui, anume „Christos” și „Maria”, dând ocaziune creștinilor a le procura cu un preț destul de ieftin. De dorit ar fi a se continua această reproducere.

FOIȚA.

Caracterul

Archiepiscopului și Metropolitului Andreiu Șaguna.

(Urmare și fine.)

Și cuvântul lui trup s'a făcut, căci pe sine, chiar și toate ale sale le jertfi pentru binele poporului său. Dóvadă despre această avem nenumărate acte naționale și bisericesci. Cu dreptul putem dice, că nu se sêvârși, cât timp fu între noi, timp de 27 de ani, măcar un singur act mai însemnat, la care el se nu fi leat parte activă și încă ca factorul principal, ca eonducătorul însuși, astfel că decă s'ar scrie o istorie a timpului acestuia, ar trebui să stea pe fie-care pagină numele lui Șaguna.

Să nu-și fi iubit el neamul său atât de mult, ar fi rămas la Sêrbi, unde se afla ca profesor și secretar al metropolitului sêrbesc Stratimirovici; mai ales că avea cele mai frumoșe prospecte de a se face episcop, metropolit și patriarhul lor, cu onoruri și cu averi și venituri mari, cu palate strălucite

și cu moșii întinse, cum nu le putea avé la Români. Dară el preferă să vină la noi, la poporul nostru sărac, unde nu afla nici școle cum se cade, nici reședință potrivită pentru episcop, nici cler cum se cade, nici fonduri, nimic, decât o casă în una din stradele Sibiiului.

Dară și alte puncte luminoșe mai sunt, cari le găsim în nobilul caracter al marelui bărbat. Metropolitul Șaguna era omul ordnei. Adese-ori recita el cuvintele cunoscute: „*Ordo este anima rerum*”, în casă, în afară de casă, în oficiu și afară de oficiu, în toate și pretitindeni

Astfel era el cunoscut și recunoscut de tot, privit fiind de model în privința ordnei și curățeniei, precum și în privința gustului desvoltat estetic. Activitatea lui era esemplară. Vara se scula la 4 ore și la 5 ore era la masa de scris, cu o carte cetind, cu condeiul în mână, sau scriind acte oficinose, bisericesci, școlare etc. Póte că nici n'a înțeles mai bine decât dânsul adevărul proverbului că: „*Viitorul este al omului muncitor*”. Cu toate ocupațiunile sale oficiose, cu reprezentațiuni la regim, cu ordinațiuni către clerul și poporul eparchial, în afaceri școlare și bisericesci; cu toate cele multe

oficioșe și neoficioșe, ce le avea dîlnic și, în sfîrșit, cu toate călătoriile sale cele multe, lungi și grele, împreunate unele cu primejdii de mórte, metropolitul Șaguna a mai avut vreme și plăcere a munci, și încă muncă pilduitoare, ziua și noptea, la lumina lampei, muncă de titan, pe terenul literar bisericesc, unde nu scim, ce să admirăm mai mult: talentul și erudițiunea, ori energia voinței sale de a răspândi înminile geniului său în straturile cele mai depărtate ale fiilor poporului său; compunând și dând la lumină el însuși 25 de opere; revédând și retipărind altele 37; în sfîrșit, sfătúind și îndemnând pe alții să compună și să traducă alte 26 de cărți, recomandate de dânsul. Astfel că în privința activității de deosebire, eu nu cunosc vre-un Român, decă nu póte pe George Șincai, pe care se-l putem pune alături lui Șaguna.

Activ era el la culme. Și nici chiar în timpul bólei sale nu se putea greș în dela lucru. Chiar și atunci când reținu înădă la tipar cea mai de pe urmă operă a sa: „*Pastorala*”, cu care își încheiă activitatea sa literară.

Atunci își făcu el și testamentul, își inventa totă averea sa, mobilă, ba ce e mai mult, bolnav, cum era, înpina de nobila sa

iniră, tot se mai ocupa cu afaceri publice naționale și bisericesci.

Despre Șaguna se póte dice, în adevăr, că s'a ținut cu totă puterea sufletului său de sentința latină: „*Nulla dies sine linea*”, — căci nici un moment al vieții sale nu l'a lăsat nefolos, pentru ca vêși ridice nemul său, „ca pe Românii Ardeleni din adâncul lor somn să-i deștepte și cătră tot ce este adevărat, plăcut și bun să-i tragă”.

De-opotrivă cu mărirea muncii a fost totodată și mărirea ingeniului fără de care el n'ar fi putut sêvârși strălucitele sale fapte.

Și lumina sa lumina tuturor: în dieta din Sibiu, din Clușiu, în parlamentul din Pesta și în senatul imperial din Viena. Pretutindeni răsuna cuvântul său plin de adevăr, plin de putere convingătoare înaintea persoanelor celor mai strălucite: conți, baroni, arhiduci și principii, cari îl îmbrăbăt看 cu ap-lausele și cu cuvântul lor aprobător, și se ridicau de pe scaunele lor și-i gratulau strîngându-i mâna cu căldură pentru cuvântul lui strălucit.

Și casa împăratului îi eră lui tot-déuna deschisă. El n'avea să se capete audiență. El mergea

este cetitoriu, care se nu scie spune ceva coragios din propria-i experiență. Aceste decorațiuni bisericesci, pe lângă că timpesc gustul estetic al poporului, ne mai fac și de ris în fața bărbaților, cari vin printre noi, se ne studieze din toate punctele de vedere, și ne prezintă acelora în lumină nu tocmai laudabilă. —

Unde comunele bisericesci sunt mai cu stare, acolo se procură iconele dela zugrăvi cu istețime tehnică mai mare, ca cei dela Nicula; dar apoi acestia dau icônelor adeseori o înfațișare absolut străină de ritul oriental.

Despre această ne putem convinge, intrând în unele din bisericile noastre. La frații gr. catolici aflăm același lucru: dar — probabil, — că ei o fac această intenționat, că se se apropie și în această privință mai mult de rom. catolici. Așa d. e. în biserica gr. cat. din Sângiorgiu-român, de lângă Năsăud, am văzut pe un arhieru, pare-mi-se pe stul Nicolau, pe cap în loc de mitră orientală, cu căciulă (infală) papistă ascuțită la vîrf și crepată la mijloc, în mână cu cârjă papistă-șescă, încolăcită la capătul din sus.

Afară de acest soi de icône mai aflăm atât în biserică, cât și în casele credincioșilor nostri icône, cumpărate din tîrguri și pregătite în fabrici, cu înfațișare altcum naturală, dar lucrute după ritul apusan. Ba în biserica noastră din Turda am văzut chiar aședate la anumite locuri ale fruntariului stătuete mai mici și mai mari, reprezentând persoane sfinte. În alte locuri am văzut trupul Mântuitorului pe cruce nu desemnat și versat în metal etc.; în într-o biserică de ale noastre din tractul Geogiului este aședată și încă în altar icôna tuturor papilor, câți s'au succedat în scaunul episcopesc din Roma.

Acastă stare de lucruri tradă o mare necunoștință de pretensiunile răsăritești. Acestei anomalii ar trebui să-i facem sfîrșitul cu o oră mai curînd.

Să delăturăm rîul în mod absolut va fi deocamdată mai greu, pe cîtă vreme mijlocele materiale nu ne permit a ne crește înșine pictori anume cu cunoștințe temeinice din arta picturii peste tot, dar și cu cunoștințe speciale din pictura sacră orientală.

Un început pentru delăturarea rîului totuși se poate face, deoparte stînd cu deservire icônele-caricaturi dela Nicula, cari numai stricăciune pot aduce atât pentru sentimentele de evlavie ale credincioșilor nostri, cât și pentru pungile lor, căci a cumpăra astfel de icône înseamnă a arunca banii pe ferestră. De altă parte profesorii seminariilor noastre au datorința a instrui în viitoriu

pre preoții bisericelor noastre și în această direcțiune și ai introduce și în elementele iconografiei bizantine, ca astfel aceia să scie, ce icône pot împodobi pereții și fruntariul bisericilor, în cari dînic officiază, ba chiar și casele credincioșilor lor.

Până acuma s'a negles la noi această parte întregitoare a științei teologice; dar ce n'am făcut în trecut, datorința avem să suplinim barem pe viitor. Nu putem pretinde, ca un cleric, un preot, să cunoască toate prescripțiile și amănuntele din *Εκκλησιαστικὴ τέχνη* = codicele picturii, ce se atribuie Rafailului ortodox, pictorului Pan-selin din veacul al XI; dar se cunoască cel puțin elementele picturii orient., trebuie să cerem dela toți mai ales ați, când puțini știu, care-i forma unei cruci orientale, cum e aureola din icônele orientale, pe care mână ține maica Domnului pe fiul omului, etc. etc.

În posesiunea cunoștințelor necesare vom ajunge numai cu încetul. Până atunci însă, ca să nu perenăm disordinea, va fi mai bine, dacă librăriile noastre eparchiale vor veni întru ajutor, punându-se în conțelegere și legături cu firme, cari le pot oferi obiecte în stilul bisericii, ai căror credincioși suntem. Acastă s'ar putea cu atât mai ușor, cu cît în centrele dieceselor mai ușor se pot afla oameni, cari să supue la puțină censură obiectele procurate.

Librăria noastră archidieceană a și făcut un mic început în această privință, procurându-și pentru depositul său felurite icône. Preoțimea, căreia îi lipsesc cunoștințele necesare iconografice, are acum datorința a capacita pe credincioșii sei, gată a aduce jertfe pentru împodobirea bisericii, a nu mai procura icône etc. de natura celor indicate mai sus, ci a se adresa în această privință la librăriile diecesane, cari de sigur le vor servi cu un lucru mai bun și mai potrivit.

mai suferi în bisericile noastre, căci ori cît ar fi acele de ieftine, totuși banii dați pe ele, sunt bani aruncați în vînt. Icônele bune vor fi firește mai scumpe; de aceea se poate purcede așa, ca să se adune banii dela creștinii iubitori de jertfe și când este la dispoziție o sumă corespunzătoare să se procure o icônă, care într'adevăr se contribuie la deșteptarea și înălțarea sentimentelor noastre religioase.

Acastă o reclamă gustul estetic al unui popor cu pretensiuni de civilizațiune și progres, precum și crescerea religioasă-morală a credincioșilor.

Dr. Elie Cristea.

Dotățiunea clerului. Monitorul oficial „Budapesti Közlöny“ dela 4/16 Iuliu a. c. Nr 162 comunică, că Maestratea Sa Regele Francisc Iosif I. a sancționat la 17/29 Iuliu a. c. proiectul de lege despre întregirea venitelor parohiale și că în 3/15 Iuliu sa promulgat, publicându-se în „Colecția legelor“.

Același număr reproduce întreg textul autentic al proiectului devenit acum lege ca articol al XIV din 1898. El intră în viață cu 1 Ianuarie 1899. Impune-se deci acum bisericii noastre datorința a cumpăni cu multă înțelepciune și cu tact afacerea, ca forul competent să iee față de această lege pozițiunea cea mai corespunzătoare intereselor noastre bisericesci. Consistoriul archidiecean — basat pe momentuositatea dispozițiilor acestui articol de lege pentru clerul și biserica noastră și cunoscând situațiunea bisericii și glasul clerului și preste tot considerând toate momentele, ce ating această chestiune, va afla — credem — cele mai bune directive de ulterioară purcedere.

In memoria lui Șaguna.

— Măgina (t. Albei Iulia) 24 Iunie v.

Despre modul cum s'a sărbătorit în Măgina memoria de 25 ani a fericitului bisericii noastre, a marelui arhieru „Andreiu“, ni se scriu de acolo următoarele:

Diua destinată pentru sărbătoare a fost Dumineca din 14 Iunie, conform ordine or arhieresc. Demn și cinstit s'a achitat și parochia noastră datorința față de această di, față de memoria bunului parinte și păstor. Conform comunicatului Esceleției Sale In. P. Săntitului arhieriscop și metropolit Miron cu o săptămână înainte s'a publicat în biserică această servare memorială. Comitetul parochial în o ședință premergătoare a stabilit un program de sărbătoare, ca cu atât mai demnă să fie de memoria sărbătoritului. Duminecă în 14 Iunie sunetul clopotelor des de diminată, — purtat preste lungimea satului de un vîntuleț ușor, — vestea,

că ați e o sărbătoare mare, în care se va pomeni un parinte bun al națiunii, ați este diua unui distins Archieru, podăa bisericii, de care se vorbește până și în cea din urmă colibă țărănească.

Biserica frumos împodobită a primit în sinul său o mulțime de credincioși, bărbați, femei, copii.

S'a celebrat cu evlavie sf. liturghie din partea Veteranului parinte Constantin Suci, er responsurile le-a executat corul tinerimii cu al băeților de școlă frumos și dulce, sub conducerea clericului abs. C. Suci.

După finitul acestei slujbe, a urmat slujirea parastasului, și aici corul a executat cântările funebrele.

La începutul parastasului două fetițe de școlă au încoronat cu cununi portretul marelui fericitului Archieru. Sa rostit din partea candidatului de preoție C. Suci predica ocașională cu avînt și căldură, îndemnînd ca în vremile acestea de ispite să ne iubim nemul și biserica, așa cum bunul Archieru ne-a învățat.

După terminarea predicii se da signalul din partea destoinicului conducător, și corul întonă cu multă jale și sentiment „Cântarea diiei“: „Români mult cercată“. Inimile toate sunt dispuse spre lacrimi și jale. Suntem în împărăția celei mai perfecte liniște, conturbată numai de bătăile inimilor svēnitore. Poporul, în ochii căruia lacrimile se furisaseră — ascultă cu mâni îmbinate spre rugăciune, cu privirile ridicate spre Părintele ceresc, de unde tot darul și bunătatea vine.

Solemn și sfînt eră momentul, când corul bărbaților întona alternativ cu al școlarilor „da Andreiu tu n'ai murit!“.

Cântarea jalnică se sfîrșeste, se perde și ultimul acord, pe aripa căruia sufletele noastre se înalță în sfere mai înalte, către puternicul Ziitoriu, rugîndu-se odihnească sufletul celui mai bun, celui mai mare dintre noi.

Favorizați și d'un timp frumos am eșit cu sfintele odore în procesiune la țarină unde s'au făcut rugăciuni poporului evlavios, er la reîntorcere s'a încunjurat de trei ori biserica.

Din partea comitetului parochial s'a împărțit pomană în memoria fericitului metropolit.

Am întîlnit aici oameni, cari cu evlavie vorbîu despre faptele nemuritorului Andreiu, și cu lacrimi în ochi spuneau, că au vorbit și au avut fericirea a sta în fața lui.

Sărbătura sa estins și după amîdi. Comitetul parochial a ținut ședință festivă, în care distinsul și inimosul membru Vasile Hagea, primar, a ținut

fără zăbovire prin anticamere, fără nici o piedecă la împăratul. Și împăratăsa venea spre întîmpinare înaintea lui cu damele ei de onore și se mirau de figura lui măiestrică și se întreținea și vorbea cu dînsul și-i dicea: „Vater Șaguna“ („tată Șaguna!“). Și apoi venerabilul metropolit își îndreptă pașii către maiestatea Sa împăratul-rege și-i spunea păsul sufletului, nu cu sfîlă, nu cu cutremur, cum erau alți Români, ci cu mîndrie și cu curagiu bărbătesc — „Männerstolz vor Königsthronen“, cum dice Schiller. Și-i spunea împăratului, că Românii n'au alt juaer mai scump, decît limba și naționalitatea lor, seu cum o spunea el nemțesc: „Den Rumänen ist nichts so heilig als ihre Nationalität und Sprache“. Er alte dați îi vorbea astfel: „Maiestate prea înaltă! Noi suferim o durere nespūsă! Biserica noastră predică principii așa de curate, ca ori-care din celelalte; biserica și școlă noastră cresc Maiestăți Tale fi nu mai puțin credincioși și supuși, și nu n'ai puțin harnici și de omenie, decît celelalte religii. Biserica noastră și fi ei credincioși au stat pe lângă cauza împăratăscă cu credință tare; ei au susținut proba de foc cu bărbăție; ei nu permit a fi întrecuți în credință, ascultare și jertfă de

nici un popor al monarhiei. — Și acești fii jelesc, căci biserica lor se bucură de mai puține drepturi, decît ori care dintre celelalte din țară“.

Și cuvîntul metropolitului avea trecere la monarhul. Și maiestatea Sa îi împlinea justele lui cereri, căci nu voia să lase nemîngăiat pe acela, care era iubitul și credinciosul stîlp al tronului său.

Și prin tactul său plin de înțelepciune și prin relațiile sale intime cu cele mai puternice și mai influente persoane ale imperiului, precum și prin energia sa pasire în toate cauzele naționale și bisericesci, Șaguna câștiga lucruri, cari mai înainte se păreau de necreșut. Recăștiga vechea metropolie a biserecei române gr.-or. din Transilvania și Ungaria în 1864; apoi despărțirea ierarhiei române de cea sârbăscă și organizarea bisericii române gr.-or. pe bazele statutului organic, ceea ce s'a făcut la a. 1868, atunci, când se înființa și diecesa Caransebeșului, er de cap al noiei metropolii, de arhieriscop și metropolit, fu numit și întărit, cum nici nu se putea altfel, tot dînsul.

Și imperatul îi distinse pentru eminentele lui talente și hărnicii, precum și pentru multele și mărețele lui virtuți și merite în

mai multe rînduri cu strălucite decorații, cu ordinul Leopoldin comandor; la 1852 cu titlul de baron și-l numi consilier intim; la 1864 îi conferi ordinul Coronei de fer clasa I; er la 1867 îl decora cu crucea cea mare a ordinului Leopoldin, — conferindu-i totdeauna felurite ajutoare din visteria statului pentru ajutorarea clerului și poporului: 54,000 fl. pe tot anul, și 73,000 fl. odată pentru tot-deuna, precum și 1000 de galbeni din cassetă sa privată.

Și fiilor nîmului nostru: Ardeleni, Bănățeni, Ungureni și Bucovineni, le creștea și le ridăa inima vădînd valorea cea mare a lui Șaguna la ministri, la archiduci și la împăratul, și admirau talentul și vîrțile Archiepiscopului român și respectul cel înșuflă el în toate părțile. Și diaristica română în frunte cu „Trompeta Carpaților“ a lui Cesar Boliac er plină de laudele succesorilor lui strălucite și n'avea cuvinte cum să premărească virtuțile și faptele lui; și o mulțime de foi strîine în toate părțile lumii și anume: „Archiv für katholische Kirche“ din München; „Protestantische Blätter“ din Berlin; diare sîrbesă din Carloviț; diare rusesă din Petersburg și Moseva; diare grecesă din Atena și unu din Londra; mai departe

„Illustrierte Zeitung“ din Lipsa și „Waldheims Illustrierte Blätter“ din Viena (amîndouă acestea cu portretul Metropolitului); apoi Wurtzbach în scrierea sa „Biographisches Lexikon des Kaisertums Oesterreich“ și în sfîrșit: Eugen Fridenfels în „Schiffe sale biografice“, toți acestia preamăreau pe Șaguna și făceau să răsune numele lui ca al unui om de ingeniu și de un caracter extraordinar (ein Mann mit grosser Begabung, mit ausserordentlichem Scharfblick) și ca al celui mai însemnat principe bisericesc al întregii creștinătăți orientale (der bedeutendste Kirchenfürst der griechisch-orientalischen Christenheit.)

Onorată Adunare! Din tabloul, ce mi am permis a vi-l presenta, cred că fie-care din noi a rămas cu impresia, că în adevăr mare bărbat trebuie să fi fost Metropolitul Șaguna: Mare cu chipul său maiestatic, mare cu ingeniul său estra-ordinar, mare în privirea virtuților și faptelor sale strălucite pe toate terenele vieții poporului nostru: pe terenul bisericesc, național și școlar, ca întemeietor a 600 de școle naționale, ca reînființator al metropoliei, ca înființator și ocrotitor al spiritului constituțional liberal bisericesc,

o dare de sémă despre binefacerile și drepturile pe cari bunul Archiereu ni lea câștigat.

Tot în această ședință s'a prezentat 8 parochieni, cari au declarat în fața neamului, că voesc a sigila această mărșă sêrbare prin aceea, că fiecare din avutul seu propriu donază pe sêma bisericii nòstre câte un pământ arător spre scopuri de cultură și înaintare. S'au făcut actele de donațiune, după cetire s'au subscris, ér la protocol s'au luat pe lângă mulțămită și aceea, ca inimile acestor cucernici și bani poporenii sê fie induse în „Cartea de aur” a parohiei spre păstrare și pomenire, pe lângă o scurtă descriere a vieții lor.

Înălțătore și edificătore au fost pentru noi aceste festivități, cari neau întărit și mai mult în lupta, ce suntem siliți a duce cu elementele dușmănoșe bisericii nòstre.

Astfel am prăsnuit noi, nu prin splendore deșartă, ci cu modestie și pietate am alergat la Dumneșeescul altar, și aici, am dat partea cea mai bună din ființa nòstră, am aprins în sufletele nòstre sacra flacără a iubirei de nēm și de biserică. A fost o mângăere dulce această sêrbare, un balsam sânt alinător în ȋile grele și chinuitoare ce duce astăzi bietul nostru popor românesc.

Așa am prăznuit noi, așa neam închinat memoriei părintelui bun, celui mai mare dintre noi, a căruia pomenire va fi din nēm în nēm, „câci nea iubit mai mult decât pe sine”, ér lozinca nòstră pentru viitor va fi:

„Pentru a nēmului mărire ș'a bisericii înflorire”!

„Radicalul”.

— Despre sêrbare aniversării de 25 de ani a morții marelui regenerat al bisericii nòstre ortodoxe române Andreiș baron de Șaguna, ni se scriu din Balomir următoarele:

Duminecă în 14 st. v. după încheierea serviciului divin părintele N. Suciu prin o vorbire bine simțită a descoperit poporenii sêi importanța sêrbărei, din celea mai însemnate pentru întreg nēmul românesc, aducând rugăciuni evlavioșe către Atotputernicul pentru marele bărbat al nēmului românesc A. Șaguna care a lucrat cu atâta zel pentru înaintarea în cultură a credincioșilor sêi.

S'a cetit și cuvântarea trimisă de Prea V. Consistoriu, și lucrată de dl. asesor cons. Z. Boiu. Ea a fost ascultată cu multă atenție și dragoste de mulțimea de față, bătrâni, tineri și copii.

După cetirea cuvântării s'a celebrat în memoria marelui metropolit parastas, asistând întreg poporul până la sfârșit. După terminarea parastasilui

ca întemeiător al „Asociațiunei Transilvane”, peste tot ca îngerul tutelar și ocrotitor al poporului nostru și ca cel mai strălucit principe al întregii creștinătăți de religia orientală.

Unde mai găsim noi Român împodobit cu astfel de virtuți? Unde mai găsim Român cu astfel de trecere la persoanele cele mai strălucite ale imperului? Unde mai găsim noi Român, despre care sê se fi scris atâta și atât de minunat ca despre Șaguna? S'a scris însă astfel despre Șaguna din partea Românilor și din partea străinilor. pentru-că el pe toți i-a întrecut cu mărimea ingeniului sêu și cu strălucirea virtuților și faptelor sale.

De 25 de ani este el mort. Osămintele lui zac în pământul Reșinarilor, care astăzi a devenit locul de peregrinare al Românilor din toate părțile; acolo, unde astăzi i-se săvârșesc parastasul cu mare solemnitate, cu mare afluență din partea Românilor, sosiți acolo din toate părțile și unghiurile, și unde și Brașovul nostru este reprezentat prin trimiși și trimise dela toate corporațiunile și reuniunile nòstre de aici.

s'a cântat de către corul bisericesc versul funebru al marelui Șaguna compus tot de meritatul asesor cons. Z. Boiu. După aceea a urmat pomană dată de iubitul nostru preot N. Suciu.

La această pomană au luat parte și credincioși străini din comune vecine, cari au fost prezenți la această sântă ceremonie.

Balomir, 15 Iunie 1898.

Ioan Balomiri,
învătătoriu.

Din România.

Vizita Regelui României la Petersburg. Suveranul va pleca din țară în ziua de 12 Iulie, trecând prin Bucovina, Galiția și Polonia rusească. Va dormi o noaptea la Varșovia.

În ziua de 16 Iulie va fi la Petersburg. În ziua de 15 Iulie Prințul Bulgariei părăsește capitala Rusiei.

Majestatea Sa va fi însoțit de Principele de corónă, de d. Dimitrie Sturdza și d. E. E. Stătescu.

Ca suită militară va avea pe d. general Vlădescu și pe trei din cei patru adjutanți ai sêi, și anume pe dnii coloneli Georgescu și Manu, și pe d. maior Crațovschi.

Grațierea d-lui N. Filipescu. Vineri la orele 10 d. Anastase Stolojan, ministru de domenii și ad-interim la justiție, însoțit de dl prim-procuror Caracasi, a vizitat penitenciarul Văcărești, unde cu această ocaziune a anunțat pe dl Filipescu, că este grațiat. La orele 10 și jumătate dl N. Filipescu a fost pus în libertate. Scim, că dl Filipescu fusese condamnat la șese luni închisoare în procesul duelului sêu cu Lahovari și și-a făcut aproape două părți din pedepsă.

Sêrbările dela Constanța. În 1 (13) Iulie s'a făcut sa Constanța botezarea vapoarelor „Regele Carol” și „Principesa Maria”. Trenul regal a sosit la Constanța după amăzi la orele 4. Regele Carol, conducând la braț pe principesa Maria, soția principelui moștenitor român Ferdinand, era urmat de suită în care se afla principele Ferdinand, generalul Lahovari comandantul divisiunii din Dobrogea, apoi d-nii Sturdza, general Berendeiu, casa militară etc.

Regele a trecut în revistă armata înștită pe cheiu, asistând lume numerosă. După aceasta suveranul și principii s'au urcat pe bordul vaporului, unde au fost întâmpinați de miniștri și persoanele oficiale. Episcopul Partenie a oficiat serviciul divin, după care s'au semnat documentele comemorative.

A urmat apoi botezul vapoarelor. Regele Carol a făcut botezul pe vaporul „Carol I”, spărgând o sticlă de șampanie pe bord; asemenea principesa Maria pe vapoul, ce pòrtă numele sêu.

După terminarea ceremoniei, principii însoțiți de oficiali și de invitați făcură o plimbare pe mare cu vaporul „Principesa Maria”. Sêra s'a dat un prânț de gală pe bordul

Șaguna e mort. Dar sufletul sêu învêlit în fapte glorioșe e nemuritor El planază și asupra nòstră a tuturor. El planază și asupra institutului acestuia, asupra profesorilor și școlarilor. Numele lui nemuritor va rămânea întipărit vecinic cu litere de aur în registrul acelor fruntași ai nēmului nostru și ai omenirii, cari tot rodul unei enorme munci l'au dăruit obștei, din care au eșit.

Sê fim și noi ca el: sê căutăm sê-i fim întru toate asemenea, cu inima învăpăiată pentru tot ce e nobil, frumos și sânt, cum a fost el.

Așa a vrut el sê sêrbăm memoria lui: cu fapta, ér nu cu cuvântul. Ideile lui sê fie ideile nòstre; sufletul sêu sufletul nostru. Sê fim cu suflet și inimă românescă, cum a fost el, cu iubire și jertfire pentru binele și fericirea nēmului nostru, — asta a fost dorul marelui Șaguna, când a pus piciorul pe pragul veciniei.

(„Gaz. Trans.”)

vaporului „Carol I”. La prânț Regele Carol a ținut următorul to st:

La inaugurarea podului peste Dunăre am prevestit, că această mărșă lucrare ne va deschide adevărata cale comercială, și că în curând steagul român va fălăi în porturile cele mai depărtate. Presimțirea Mea l'a împlinit mai de vreme decât puteam nădăjdui, și sêrbarea de astăzi aruncase de mai înainte rațele sale binefăcătore asupra tinerei nòstre marine comerciale, care luase deja de fapt stăpânirea mării prin un număr încă restrâns de vase în fruntea cărora străsuca „Principesa Maria”.

Têra înmărtășește convingerea Mea, că comerțul sêu se va desvolta într'un mod neașteptat prin navigația maritimă. Datorim dar Corpurilor leguitoare, că s'au putut sfinți astăzi două vase mari si boteza unul pe numele Meu.

Nu mă îndoiesc, că acest nou și falnic vas se va înfățișa cu vrednicie în rândurile acelor bastimente impunătoare, cari înfruntă valurile furtivoșe și asigură mișcarea comercială a lumii. „Carol I” împreună cu „Elit saveta” frumosul nostru inercușător de mult cunoscut de toate marinele, trebuie sê ducă cu mândrie stégul nostru peste Ocean și sê vestescă și în alte continente, ce avânt puternic România a luat și cum prin o muncă statornică și un rêsboiu victorios ea a cucerit un loc însemnat între statele din Europa.

Cu inima plină de bucurie mulțumesc pentru cuvântarea căldurică, care Mi-a fost adresată, și ridic paharul Meu pentru un viitor fericit al marinei nòstre comerciale, ca și a celei militare, sigur fiind, că amândouă, în împlinirea datoriei lor de departe de țêră, vor fi însoțite numai de o singură simțire, vor fi călăuzite numai de un singur gând: Patria și cinstea națională, și că pe vasele lor ori unde ele se vor afla, va răsună strigătul așa de scump nouă tuturor: Sê trăiască România!

Resboiu.

Spaniolii au suferit înfrângere completă la orașul Santiago. Acest oraș fortul cel mai puternic al spaniolilor a fost ocupat de americani. Trupele spaniole au căpătat voie să iasă din el cu armele lor și acum vor fi transportate în Spania pe corăbii neutrale.

În urma capitulării aproape întrêga insulă Cuba a ajuns în mâinile Americanilor. Numărul Spaniolilor prinși e de 12—15000.

Se crede că în curând se va încheia pace.

În spania nu s'a publicat scirea capitulării Santiagului de teama mâniei poporului.

Între cele două state beligerante s'a făcut inoioala, ca locuitorii din Cuba prin votul lor sê hotărăască, ce formă de guvernament doresc.

Noutăți.

Concertul Aureliei Cionca. Vineri sêra în sala cea mare dela Gesellschaftshaus s'a întrunit un public ales spre a auzi ce pòte presta o fetiță în etate de 9 ani, despre care ȋiarele din București scriu lucruri încât ele sêmănu a povești.

S'a pus la clavier o fetiță drăgălașă, ca un ângerăș, și a început a cânta cu destăritate, cu o precisiune și cu o pricepere, care a pus în uimire pre toți pricepătorii de musică.

Prestațiunile tinerei fetițe se ridică peste nivoul prestațiunilor, cari le vedem la copii de toate ȋilele, ele ne tradéză un talent musical extraordinar.

Un secol dacă dă nascere unui asemenea talent, și se dăm mulțămită ceriului pentru acest prețios dar.

Nu scim ce vor fi șoptit ursitòarele la lègânul acestei fetițe geniale.

O creștere cu îngrijire și o cultivare rațională a talentului extraordinariu, și din mitica Aurelia Cionca va eși artistă de primul rang.

Nu vom însista a reveni în special la fiecare număr din program, căci ar trebui sê rēpētam unul și același lucru. Pieselē cele mai clasice au fost executate din memorie cu atâta căldură și cu atâta pricepere, încât ȋi se părea că nu mai ești în lumea reală, ci visezi, auzind tonuri îngeresci din altă lume.

Un asemenea rar talent trebuie cultivat cu multă rațiune, și iubirea părinților nu totdeauna este dascălul cel chemat la o asemenea lucrare.

Nu scim ce melodii vor fi cântat grațile la leagănul acestei fetițe geniale, noi dorim putere trupescă și deplină sănătate spre a se înălța pe scara artei musicale până la cel mai înalt grad posibil spre mândria părinților și a neamului nostru românesc.

Cu multă pricepere a cântat și tinêrul violinist Czerny acompaniat de pianista O. Schell. Acest tinêr de mari speranțe a cucerit inimile iubitorilor de artă, și tuturor ne-a procurat momente de adevărată plăcere sufletescă.

Necrològe. Cu inima întristată aducem la cunoscința numeroșelor rudeni, amici și cunoscuți că scumpa și neuitata nòstră fică resp. mamă Vêduva Elena Popescu n. Petric după lungi și grele suferințe, fiind împărțată cu sântele Taine, a încetat din viață astăzi la 1 ôră dimineața în al 51-lea an al etății.

Rămășițele pămâtesci ale scumpei defuncte se vor ridica din locuința Schewisgasse Nr. 26, Joi, în 9/21 Iuliu a. c. la 4 ôre p. m. și se vor depune spre vecinica odihnă în cimitirul greco-oriental din suburbiul „Pòrta Turnului”.

Sibiin, în 7/19 Iuliu 1898.

Ioan Petric, protopresbiter gr.-or., Zoe Petric, ca părinți. Aurel Popescu, vicanot. la jud. cercuală, Eugenia măr. Dr. Vecerde, Elena Dr. măr. Șpan, Cornel Popescu, cleric, Măriora Popescu ca fii și fice. Dr. Nicolau Vecerde, avocat, Dr. Petru Șpan, profesor sem., ca gineri.

— Dl Dr. Vasile Saftu, paroch la bis. Sf. Nicolae din Brașov, a îndurat o cruntă lovitură prin pierderea prea timpurie a iubitei sale soții Eugeniei n. Persinariu, rēposată Vineri la orele 5 d. a., rămânând în urma ei trei orfani mititei. Înurmântarea i-s'a făcut Duminecă după prânț.

Trimitem condolențele nòstre familiilor întristate.

Trei românce, dșoarele Volumnia Poadoabă, Ema Lupan și Eugenia Moga, au depus cu eminentă examenele de suscepere la preparandia superiòră de fete din Cluș.

Doctori noi. De curând au fost promovați doctori în drept la universitatea din Budapesta patru români și anume dnii I. Anca, C. Petricu, G. Jurca, și Aurel Vlad; iar dl. George Joga din Brașov a susținut ȋilele acestea la universitatea din Strassburg tesa de doctorat în științele matematice „magna cum laude”.

Bulgarii din Dobrogea. Ferdinand principele Bulgariei a primit zilele aceste o deputație a coloniei bulgare din Dobrogea. La discursul unui membru din deputație, principele bulgar — după Voința națională — a rēspuns cu cuvintele: „Fratele meu, regele Carol al României ve cărmuesce și ve protege cu înțelepciune și dragoste; căutați a fi un element de ordine și de pace, supunându-ve legilor țêrii; căutați-ve de comerț și de afacerile d-vòstre”.

Avis. Dorim a introduce în bisericile și casele românești icòne corespunđtòre cultului nostru oriental, ne-am decis a întra în legături cu o școlă de pictură, dela care am și primit la librărie în deposit diferite chipuri sfinte.

Formatul celor mai mici este de 39 cm. lățime și 50 cm. înălțime și ajung până la 63 cm. lățime și 100 cm. înălțime.

Sperăm a face un bun serviciu tuturor, cari doresc a procura icòne sfinte pe pânză, frumos executate, — pictură de mână oleu mai ales că vom face prețuri cât sê pòte de moderate.

Pentru detaluri a sê vedea pag. 4. Anunțăm însă că primirea ori-ce comande în icòne chiar și pentru altare întregi și îngrijim cu cea mai mare acurateță executarea spre deplina mulțumire. Cu informațiuni servim prompt ori-cui.

Librăria Tipografiei archid. Sibiin.

Damasturi de mătase 75 cr.

până la fl. 14.65 de metru — precum și mătase Henneberg neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colori și desigururi *Se expedizează la particulari franco și liberi de vamă. Mostre cu întorcerea poștei. Facricele de mătase G. Henneberg (lif. de case ces. reg. Zürich.* [11] 5

Nr. 383—1898. protopresb. [95] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesci mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

1. Brateiu, cu salariu de 300 fl. solviți prin repartitiune dela popor, cuartir natural în edificiul școlii și lemne de foc.

2. Buzd, cu salariu de 300 fl. solviți din repartitie dela popor în suma de 49 fl. v. a., er suma de 251 fl. v. a. se va solvi ca ajutor de stat pentru întregirea salariului învățătoresc, pe baza rescriptului ministerial din 6 Maiu a. c. Nr. 80,674/897, cuartir natural și lemne de foc.

3. Voruloc, cu salariu de 300 fl. v. a. solviți din repartitie dela popor în suma de 77 fl. v. a., er suma de 243 fl. v. a. se va solvi ca ajutor de stat pentru întregirea salariului învățătoresc, pe baza rescriptului ministerial din 11 Ianuarie 1897 Nr. 56,489/896, cuartir natural și lemne trebuincioase de foc.

Concurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din parochiile amintite, spre ași arăta dexteritatea în cântările bisericesci și ași așterne cererile instructive conform normelor din vigore până la termenul sus indicat subsemnatului Oficiu protopresbiter.

Mediaș 25 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Romul Mircea
protopresbiter.

Nr. 149/898

[96] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante la școlile comunelor bisericesci gr. or. mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare oficiosa.

1. Câmpeni, un post cu 300 fl. v. a. din fondul scolar, locuință sau 50 fl. v. a. relut și fiind cântăreț și pedagog va primi și renumerațiuni se parate.

2. Certegea, un post cu 300 fl. v. a. din fondul bisericeii și repartitie, locuință cu grădină.

3. Lăpuș, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

4. Lăzesci, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

5. Neagra de jos, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

6. Poiana-Valeverde, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

7. Ponrel, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

8. Săhodol-Peleș, un post cu 300 fl. v. a. din repartitie, locuință cu grădină.

9. Vidra-medie, două posturi cu salariu de câte 300 fl. v. a. din fondul scolar și repartitie, locuință cu grădină.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, să trimită cererile lor concursuale instructive conform legilor din vigore la oficiul protopresbiter al gr. or. din Câmpeni.

Câmpeni, 30 Iunie, 1898

Romul Furduiu
protopop

Nr. 295/898.

[97] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile confesionale gr. or. romane din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Avrighului se escrie prin acesta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în *fôia Telegraful Roman*.

1. Arpașul superior, postul de învățătoriu cu salariul anual de 300 floreni v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc;

2. Porcesti, al doilea post de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc;

3. Porumbacul-superior-apusen și resăriten, postul de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc;

4. Sebeșul inferior al doilea post de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și 4 stângini de lemne pentru foc eventual un relut de 20 florini.

5. Ucea infarioră, postul de învățătoriu cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, seși substearnă cererile concursuale instructive conform legilor în vigore la subscrisul oficiu protopresbiter al Avrighului, posta Avrigh, Felek, Szebenvármegye, până la termenul susindicat, cu aceia, că cei aleși la posturile acestea sunt îndatorați a cânta cu pruncii de școlă Dumineca și sârbătorea în biserică la sânta liturgie.

Avrigh, 30 Iunie, 1898.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective Oficiul protopresbiter al gr. or. al Avrighului.

Ioan Căndea
protopop

Nr. 242.

[99] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în *Telegraful român*.

1. Lăncrăm, postul al treilea, cu salariu de 300 fl., cuartir și grădină.

2. Șugag, două posturi, cu salariu câte de 300 fl. Învățătorul din clasa primă va primi cuartir liber, grădină și 2 și jum. stângini lemne de foc, er cele din clasa a doua va primi pentru acestea relut în bani 70 flor.

3. Pianul de jos, două posturi cu salariu câte de 300 fl. cuartir liber, sau relut în bani câte 10 fl. grădină și câte 1 stâng. lemne de foc.

4. Daia, două posturi cu salariu câte de 300 fl., cuartir, sau relut în bani câte 10 fl., grădină și câte 1 stângin de lemne.

5. Ohaba, cu salariu anual de 300 fl. grădină și pentru cuartir și lemne 20 fl.

6. Vingard, două posturi, cu salariu câte de 300 fl., cuartir și grădină.

7. Căpâlna, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

Învățătorii, cari vor ocupa posturile acestea sunt datori a ținea Dumineca și sârbătorea strănă și a cânta cu copii în biserică.

Cei-ce voesc a reflecta la posturile acestea, au a se presenta în timpul concursului, în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre ași arăta dexteritatea în cântări; și ași înainta în timpul prefript cererile, instructive conform normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiter.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Sebeș, 18 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiter al Sebeșului:
Sergiu Median
protopresbiter

Nr. 322/1898.

[98] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericesti gr. or. în protopresbiteratul Hațegului se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*, și anume:

1. Petroșeni, la care este anecsată și școlă din filia Banița, cu salariu de 300 fl., relut de cuartir și pentru grădină 75 fl.

Conform hotărârii comitetului parohial, la acest post pot concura numai acei învățători, cari au absolvat în regulă cursul pedagogic sau teologic, și cari vor avea tot odată și cunoștința muzicii așa, ca să pôtă forma un cor bisericesc cu copii de școlă sau cu adulții, pentru care lucru va primi o remunerațiune la finea anului scolar până la 50 fl.

2. Petrila, unde sunt două posturi învățătoresci de ocupat, fie care post cu salariu de câte 300 fl. cuartir și lemne.

3. Livezeni cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne; și fiind o persoană diligentă, are prospect și de alte venituri dela instrucții private.

Petenții la acestea stațiuni seși trimită cererile concursuale cu documentele recerute de legile în vigore la oficiul protopresbiter al gr. or. în Hațeg (Hätszeg).

Comitetele parohiale gr. or. din Petroșeni, Petrila și Livezeni în conțelegere cu oficiul protopresbiter.

Hațeg 16. Iunie 1888.

Titu V. Gheaja
Protopresbiter

[100] 1—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la școlile populare gr. or. rom mai jos specificate din protopresbiteratul Devei, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în *fôia oficiosa „Tel. Român”*.

1. Lelese, cu salariu anual de 300 fl., lemne pentru încălzirea școlii și a învățătorului.

2. Josani-Nandru-Vale, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. Salariile încasabile din arunc după proporțiunea numerilor de familii.

În ambele sus amintite comune susțitoare de școli învățătorii vor căpăta 30 cr. dela funcțiuni unde vor fi poftiți.

Reflectanții la unul dintre aceste posturi, au săși asternă suplicile de concurs instructive în sensul legilor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiter în termenul deschis.

Învățătorii, cari reflectază la aceste posturi, au să conducă strana, să se presinte în comune la s-ta biserică, de ași arăta dexteritatea în cele rituali

înainte de expirarea termenului de concurs, apoi cei, cari știu conduce cor bisericesc vor fi preferiți.

Deva, 4 Iulie n. 1898.

Comitetele parohiale, în conțelegere cu oficiul protopresbiter al gr. or. rom. al Devei.

George Romanul,
protopresbiter.

[102] 1—3

Publicațiune.

Comuna Gurariului comitatul Sibiiu vinde pe calea licitațiunii publice împreună cu oferte închise cantitatea de lemne din pădurea numită „Valea Cărbunarilor” după planul de exploatare clasa B, tăeturile de pe 15 ani în estensiune de 235.5 jugăre catastrale, pădure de fag, care pe basa prețurii are 48,000 m 3 blane.

Acastă tăetură e a se exploata în înțelesul concesiunii Nr. 15816/I/2 1898 primită dela Inaltul Ministeriu reg. ung. de agricultură în decurs de 5 ani.

Licitațiunea se va ținea în 7 August a. c. la 10 ore a. m. în cancelăria primăriei comunale din Gurariului.

Prețul strigării e 70 cruceri de metru cubic.

Licitațiunea se va efectui pentru întreg materialul ce se află în pădure și dacă aceasta nu va avea rezultatul dorit atunci se va licita prețul ce va fi de plătit pentru un metru cubic de lemne exploatate; deci în ofertele închise e a se descrie precis modul de licitare la care reflectează oferentul și oferul pôte cuprinde numai unul sau amândouă modurile de licitație.

Condițiunile de licitare se pot vedea în timpul ôrelor oficiose ore când în cancelăria comunei Gurariului.

Licitanții au de a depune înainte de începerea licitațiunii ca vadiu 3000 fl. în bani sau în hârtia de valoare computate în valorea nominală sau de a acorda această sumă în ofertul închis și a declara că cunosc condițiunile de licitare și se supun acelor.

Gurariului în 8 Iuliu 1898

Primăria comunală.

Pretutindenii

chiar la țără, se caută persoane onor. și active pentru vânzarea unui

Articol special,

cunoscut și foarte căutat. Capital nu este necesar. Ori-și-cine pôte a se ocupa, chiar în mod accesoriu. **Mare Rabat** și salariu fix în cas de succes. **5—20 lei** de câștigat pe zi fără osteneală. O opăție onorabilă și lesne. A serie sub: **B. B. H. 2. Office de Publicité la Bruxelles.** (Belgia).

[74] 5—6

In *Librăria Tipografiei Archidiececane, Sibiiu* se află spre vânzare *diferite icône după cultul oriental* precum:

Mă r i m e a :	89/50 cm.		47/68 cm.		89/50 cm.		55/68 cm.		58/79 cm.		68/100 cm.							
			47/68 cm.															
	simplu		fin		simplu		fin		simplu		fin							
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.				
Sf. Nicolae	5	—	6	—	10	50	6	50	16	—	10	25	20	—	11	—	28	—
Sf. George, călare	6	—	6	60	11	50	7	50	18	—	11	50	22	—	12	—	30	—
Sf. Dumitru	5	—	6	—	10	50	6	50	16	—	10	25	20	—	11	—	28	—
Botezul Domnului	6	—	6	60	11	25	7	50	18	—	11	50	22	—	12	—	28	—
Sf. Treime	6	50	7	—	12	—	7	50	18	50	11	50	22	—	13	—	30	—
Maica Domnului	6	—	6	60	11	50	7	50	18	—	11	50	22	—	12	—	30	—
Ilie în carul de foc	6	50	7	50	13	—	8	—	20	—	12	—	23	—	14	—	33	—
Născerea Domnului	6	—	7	50	14	—	9	—	22	—	14	—	28	—	15	—	36	—
Adormirea Maicii Domnului	7	—	8	—	14	—	9	—	22	—	14	—	28	—	15	—	36	—
Învierea lui Christos	6	50	7	—	14	—	8	—	21	—	13	—	28	—	15	—	32	—
Bunavestire	5	50	6	—	12	—	7	50	16	—	13	—	24	—	13	—	30	—
Ion în pustie	5	—	6	—	10	—	6	—	16	—	10	—	21	—	13	—	28	—
Mormântul Domnului	—	—	—	—	—	—	15	—	27	—	18	—	36	—	21	—	42	—
Fuga la Egipt	6	50	8	—	12	50	9	—	22	—	12	50	30	—	15	—	34	—